

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหา และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากบุคคลหลายกลุ่ม บางกลุ่มศึกษาจากประชากรทั้งหมด บางกลุ่มศึกษาจากตัวอย่าง ดังนี้

- 1.อาจารย์ผู้สอนที่สอนในหลักสูตรหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ที่ทำการสอน จำนวน 10 ท่าน
- 2.นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับกรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น รุ่นที่ 1 จำนวน 210 คนและได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ(Robert V.Krejcie and Eayrlyle W. Morgan) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5 เปอร์เซนต์ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 136 คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้วิธีการจับสลากรายชื่อนักศึกษาให้ได้ครบตามจำนวนที่กำหนด
- 3.คณะกรรมการบริหารหลักสูตร 7 ท่าน ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) และท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์,อุทัยธานี และชัยนาท

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและสัมภาษณ์ขึ้น โดยอาศัยทฤษฎี และศึกษาจากเอกสาร วารสาร ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นพื้นฐานดัดแปลงให้เหมาะสมกับ งานวิจัยฉบับนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ

1.แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด แบบสอบถามแต่ละชุดเป็นการหาข้อมูล 3 ด้านด้วยกัน ประกอบด้วย สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน ที่สอนในแขนงวิชาใดวิชาหนึ่งใน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินสภาพการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) เกี่ยวกับหลักสูตร สื่อประกอบการสอน การวัดผลและประเมินผล และปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือใช้เทคนิคของ Likert Scale เป็นเครื่องมือวัด โดยสร้างเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แต่ละกิจกรรมหรือลักษณะที่กำหนดไว้ตามนิยามตัวแปร ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจและกำหนดคะแนนตามเกณฑ์ดังนี้ คือ

คะแนน 5 มากที่สุด

คะแนน 4 มาก

คะแนน 3 ปานกลาง

คะแนน 2 น้อย

คะแนน 1 น้อยที่สุด

จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมคะแนนทั้งหมดของแบบวัดเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเกณฑ์วัดออกเป็น 5 ช่วงเท่าๆ กันดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{(5 - 1)}{5} = 0.80$$

ซึ่งมีเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยดังนี้

1.00 - 1.80 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติน้อยที่สุด

1.81 - 2.60 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติน้อย

2.61 - 3.40 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3.41 - 4.20 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4.21 - 5.00 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ข้อความที่ใช้วัดตัวแปรนี้ คือ อุปกรณ์ไม่พอ ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา อาจารย์มีภาระงานมากเกินไป การใช้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมคะแนนทั้งหมดของแบบวัดเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเกณฑ์วัดออกเป็น 5 ช่วงเท่าๆ กันดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{(5 - 1)}{5} = 0.80$$

ซึ่งมีเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยดังนี้

1.00 - 1.80 คะแนน ถือว่ามีปัญหาน้อยที่สุด

1.81 - 2.60 คะแนน ถือว่ามีปัญหาน้อย

2.61 - 3.40 คะแนน ถือว่ามีปัญหาปานกลาง

3.41 - 4.20 คะแนน ถือว่ามีปัญหามาก

4.21 - 5.00 คะแนน ถือว่ามีปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับอาจารย์ผู้สอนในด้านหลักสูตร ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับ**นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง** ในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินสภาพการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) เกี่ยวกับการเตรียมการสอน การดำเนินการสอนบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบประเมินปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับวิธีและข้อเสนอแนะพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ในส่วนของแบบสอบถามของนักศึกษาตอนที่ 1 และ 2 ใช้หลักเกณฑ์ในการประเมินเช่นเดียวกับอาจารย์

2.แบบสัมภาษณ์สำหรับ **คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)** เพื่อศึกษานโยบายมหาวิทยาลัยและนโยบายการบริหารและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการสอนจะเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยการสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งมาตรฐาน (Semi standardized interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีการเตรียมแนวคำถามไว้ล่วงหน้าแล้ว ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์ มีอิสระในการซักถามเจาะลึกนอกเหนือไปจากแนวคำถามที่กำหนดไว้แล้ว

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านวิธีการสอน และการดำเนินการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา และด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ตลอดจนปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ไปทดลองใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยทำการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์ผู้สอน

1.แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ในความเห็นของอาจารย์ ประกอบด้วย

- ด้านหลักสูตร มีค่าความเชื่อมั่น .893
- ด้านสื่อประกอบการสอน มีค่าความเชื่อมั่น .846
- ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น .883
- ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น .822

2.แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ในความเห็นของอาจารย์ มีค่าความเชื่อมั่น .890

แบบสอบถามของอาจารย์ทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น .964

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา

1.แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ในความเห็นของนักศึกษา ประกอบด้วย

- ด้านการเตรียมการสอน มีค่าความเชื่อมั่น .706
- ด้านวิธีการสอนและการดำเนินการสอน มีค่าความเชื่อมั่น .898
- ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น .882
- ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน มีค่าความเชื่อมั่น .933

2.แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ตามความเห็นของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น .933

แบบสอบถามของนักศึกษาทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น .923

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1.สำรวจข้อมูลจำนวนอาจารย์ผู้สอน และจำนวนนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) จากสำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์

2.ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานที่ ๆ กำหนดไว้ โดยเฉพาะการสัมภาษณ์นั้นจะต้องมีการนัดหมายไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน โดยประสานขอความร่วมมือจากสำนักวิจัยและพัฒนาเพื่อออกหนังสือประสานขอความร่วมมือในการทำวิจัยดังกล่าว ด้วย เนื่องจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารหลักสูตรโดยเฉพาะท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี และชัยนาท นั้นจะต้องเดินทางไปสัมภาษณ์ยังที่ทำการแต่ละจังหวัด สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจะต้องอาศัยผู้ช่วยนักวิจัย ช่วยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากจำนวนประชากรมีมากพอสมควรจึงต้องใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูล ดังนั้นรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลจึงแตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ในกรณีที่ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ให้ผู้ตอบกรอกด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (close question) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) ผู้วิจัยจะต้องนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำแนกและตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนด แล้วจึงทำการลงรหัสข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package For Social Sciences) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

-ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนและสภาพปัญหาของการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามนักศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร นำมาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Content Analysis)